

Datum: 2026-01-20
Referens GHAB: Julia Christensson
Dnr GHAB: 2025-0442
Ert dnr: Fi2025/01916

Finansdepartementet
Internationella och ekonomiska avdelningen,
Enheten för EU:s ekonomiska politik

Remissvar angående Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Övergripande synpunkter

Göteborgs Hamn AB välkomnar Europeiska kommissionens ambition att samla och förenkla EU:s finansieringsinstrument för att stärka Europas konkurrenskraft genom inrättandet av den Europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF). En mer samordnad och strategisk finansieringsstruktur har goda förutsättningar att öka träffsäkerheten och genomslaget för investeringar som bidrar till grön omställning och modernisering.

Särskilt positivt är att fonden utgår från ett integrerat synsätt på transport, energi och digitalisering, vilket väl speglar hur samhällskritisk infrastruktur i praktiken planeras, utvecklas och drivs. För transportnoder såsom hamnar är ett sådant helhetsperspektiv en grundförutsättning för långsiktig konkurrenskraft. Samtidigt vill Göteborgs Hamn AB lyfta ett antal aspekter som är avgörande för att fonden ska bli effektiv och ändamålsenlig.

1. Branschinflytande i arbetsprogrammen

Det är avgörande att berörda branscher ges ett reellt och tidigt inflytande i utformningen av fondens arbetsprogram. En strukturerad dialog mellan branscher och EU:s förvaltning bidrar till:

- mer ändamålsenliga och relevanta utlysningar,
- realistiska och trovärdiga budgetramar,
- högre genomförandegrad och bättre nyttjande av tilldelade medel.

Utan ett tydligt branschinflytande finns en risk att arbetsprogrammen inte fullt ut speglar faktiska investeringsbehov, kostnadsnivåer och genomförandetider inom strategisk industri och infrastruktur.

2. Förenklade ansökningsprocesser

Göteborgs Hamn AB delar ambitionen att minska den administrativa bördan i samband med bidragsansökningar och betonar vikten av att den nya fonden inte blir mer administrativt komplex än nödvändigt. Etablerandet av en ny EU-fond skapar goda förutsättningar att:

- förenkla ansökningsprocesser,
- harmonisera regelverk mellan olika EU-fonder,
- sänka trösklarna för potentiella sökande.

3. Tillgänglighet även för mindre åtgärder

Det är viktigt att även mindre investeringar, både utifrån projektkomplexitet, storlek och budget ges möjlighet till finansiering. Omställning och utveckling av infrastruktur sker ofta stegvis, genom flera mindre men strategiskt viktiga åtgärder. Det bör därför övervägas att:

- införa ett differentierat ansökningsförfarande där mindre projekt omfattas av förenklad administration och proportionerliga krav,
- säkerställa att övriga finansieringsverktyg (lån mm) inom fonden även är tillgängliga för mindre investeringar.

4. Civil beredskap och resiliens

Det är positivt att EKF kan bidra till att stärka beredskap och resiliens i strategisk infrastruktur. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att:

- hamnar tydligt inkluderas i detta perspektiv,
- fokus inte enbart ligger på militära funktioner utan även omfattar civil försörjningsberedskap och samhällsviktiga funktioner.

5. Hamnar, industri och transportsystemets roll

Göteborgs Hamn AB välkomnar att hamnar explicit lyfts fram som viktiga komponenter för EU:s konkurrenskraft. Samtidigt finns en risk att fondens starka fokus på industri och tillverkning leder till att transportnoder och logistikinfrastruktur hamnar i skymundan, trots att dessa är avgörande för att varor ska kunna nå marknaden och röra sig effektivt mellan medlemsstater.

Det är därför viktigt att transportsystemets roll som möjliggörare för industriell konkurrenskraft tydligt återspeglas i EKF:s utlysningar.

6. Förhållandet mellan EKF och CEF

Göteborgs Hamn AB ser positivt på att EKF avses komplettera Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF), då det fortsatt finns ett finansieringsgap för hamnars modernisering, elektrifiering och energiomställning. Samtidigt finns en risk att hamnar faller mellan stolarna.

Investeringar som ligger i gränslandet mellan de två fonderna riskerar att hamna utanför båda instrumenten om gränsdragningen inte tydliggörs i arbetsprogrammen.

7. Resultat- och effektfokus

Ett tydligt resultat- och effektfokus är i grunden positivt, men riskerar att missgynna stegvisa och långsiktiga infrastrukturinvesteringar. Hamn- och infrastrukturprojekt präglas ofta av:

- långa planerings- och tillståndprocesser,
- offentlig upphandling,
- successivt genomförande över tid.

Effekter realiserar därför ofta först på längre sikt. Det är viktigt att fondens uppföljnings- och utvärderingsmodeller tar hänsyn till dessa förutsättningar, så att långsiktiga investeringar inte missgynnas.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis bedömer Göteborgs Hamn AB att den Europeiska konkurrenskraftsfonden har stor potential att stärka EU:s konkurrenskraft och omställningsförmåga. För att denna potential fullt ut ska realiseras är det dock avgörande att fondens genomförande:

- präglas av förenkling och proportionalitet,
- bygger på en nära dialog med berörda aktörer,
- tydligt inkluderar hamnar och transportnoder som strategisk infrastruktur,
- samt säkerställer ett välfungerande samspel med CEF.

Göteborgs Hamn AB (GHAB)

Detta ärende har inte behandlats av GHAB:s styrelse.

Frågor besvars av:

- Julia Christensson, tfn 0725872466, e-post julia.christensson@portgot.se.

Med vänliga hälsningar

Göteborgs Hamn AB
Public Affairs

Julia Christensson

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.